Ն. 4910 = 1882 ԱՊՐԻԼ 14 ՇԱՐԵՇԱԲԹԻ — 23 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԱՊՐԻԼ 26 ՇԱՐԵՇԱԲԹԻ — Ն. 4910

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիա 10
Ալթը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » 5
Բոսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գիրինճի տեղիա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Մասիսաց Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան սրբասրնա գծուլմասան իսանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 ղ.
Մէջթուզլար Կ. Պ. Փանոսեան խանինէ եազիսը
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնշէնպէհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

՝Ամսագրի գինը տարեկան 30 փարա։

Ամսագրի գրասենեակ՝ Գալաթատա Բէնշէնպէհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

ԱՅԻՆ ՍՐԲԱԶՆԱ ԳՕՆՈՒԼՄԱՍԱՆ ԻՍԱՆԱԹ ՈՒ ԻԽԹԱՐԱԹԸՆ ՍԱԹԸՐԸ

Մէջթուզլար Կ. Պ. Փանոսեան խանինէ եազիսը

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնշէնպէհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

՝Ամսագրի գինը տարեկան 30 փարա։

Ն. 4910 = 1882 ԱՊՐԻԼ 14 ՇԱՐԵՇԱԲԹԻ — ԺԳ ԱՄԻ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԱՊՐԻԼ 26 ՇԱՐԵՇԱԲԹԻ — Ն. 4910

ՄԻՍԱՍԱՑ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՍԱՍՈՒՆԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՄԻՍԱՍԱՑ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

30 ՓԱՐԱ.

ՍԱՍՈՒՆԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Եէնի միւվէզզիմիզ հէնուզ լաբզը.յա տալշմէշ օլմամասը ճիհէթլէ, պազը գուսուրլար վուգու

եէթլէ միւսթէֆիա օլաճագլարընա միւթէէմմին պուլունմադատաեզ։

Իշթէ Վիէննանըն Նուվէլ Բրէս Լիպրը զաղէթասընա պու հագգա կէօրտիւկիւմիւզ պիր ֆըզրա.

«1882 սէնէսինին յունվար ա. եընա, բուսումու սիթթէ իտա. բէսի միւտիրինին, տիւեունու ու. մումիյէ թահվիլաթը համիլէրինէ թէր.բ էյլէոիկի վարիտաթը նա. զարը տիգգաթա ալբը իսէ.ք, սէ. նէյի մէզքիւրե զարֆընատա, կէ. չէն 1881 սէնէսի դեկտեմբեր այբ 24 իւնատ չերէֆզուլուր էյլէեէն գարարնամէ մուճիպինճէ 106 մի. լիոն 437 պին 234 սթէրլին լիրասընա թէնզիլ օլունմուշ պուլունան գօն. սոլիտէրին ֆատիզի, եիւզատ պիր օլաճագ տբը։

«1876 տան 81 է գատար իգրա. միյէ գաղանմըշ օլան Օսմանլը շը. վէնտըֆէր թահվիլաթը համիլէրի. նէ տէ, եիւզատ 25 եանի 35,000 ֆր. վէրիլէճէք օլուպ, պունլարըն մէճ. մուի 1 միլիոն 120 պին սթէրլին լի. բասը, եանի 28 միլիոն ֆրանգ տբը։ Մէճլիսի իտարէնին գարարընճա, պունատան 6 սէնէեէ գատար պու նէվ թահվիլաթ թէտավիլատէն չէ. քիլէճէք. վէ պունլարըն թէտա. վիլէ չէգարըլըգլարը վաղըթ գ. նուլան սէրմաեէլէրինին եիւզատ եի. կիրմիսի թէէտիյէ գէլընաճագ տբը։ 1882 սէնէսինատ իգրամիյէ գաղա. նան չըվէնտըֆէր թահվիլաթընա կէլինատիքատ, պունլարա եիւզատ ալթմըշ միգտարը վէրիլէպիլէճէք, վէ պու հալատ 400 ֆրանգ գաղա. նան թահվիլաթա 240, վէ 600,000 գաղանանլարա տատի 360,000 ֆը. բանգ իթա օլունաճագ տբը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒՏԱ ՃԻԶՎԻԹԼԷՐ

Մօնտ զաղէթասընա երուսաղէմ. տէն կէօնտէրիլմիշ օլուպ, կէչէն. լերտէ Մանզումէտէ թէրճէմէսի տա եէրլէշմէ.քատ, վէ սաֆտէրուն էհալինին կէօզինին մէքթէպլէր, քիլիսէլէր վէ խասթախանէլէր իլէ ալտատարագ, քէնտիլերի թէպ. տիլի մէզհէպ եօլունա սէվգ իթ. մէքատ օլատուգլարը անլաշըլմագտա իտի։

Տիւնեանըն հէման հէր տէվլէթի թարաֆընատան վէ հէր մէմալիքատէն թարտ օլունմուշ պուլունան պու. ըրնըլ+ խատիմէրինին, մէմալիքի մահրուսէյի շահանէտէ էօյլէ թա. գըմ թագըմ եայրլմասընա միւ. սատէ պունմասը տօղրուսու ճայի թէէսսիֆ օլուպ, պու հագգա հիւ. քիւմէթի սէնիյէնին նաղարը լութֆ ու մէրհամէթինի վէ բաթրիգխա. նէմիզին տախի քէմալի տիգգա. թընը տավէթէ քէնտիմիզի պօրճ. լու ատտ իտէրիզ։

Ճիզվիթլէրին Անատօլուտա եա. եըլմալարը, վէ խուսուսէյլէ (Ա.ն. թապ մութասարրըֆը կիպի) սըֆա. թը ըէսմիեէյի հայիզ օլանլարըն հիմատէսի ալթընա կիրմէլէրի, վէ օնլար թարաֆընատան թասահուպ օլունմալարընատան, հիւքիւմէթի սէնիյեէյէ հիչ պիր ֆայիտէ չըզ. մատըգտան մատատ, պունլարըն թութատուգլարը եօլ վէ բրօկրամ. լարը, պիթիւն տիւնեայը ըրնըլ+ նուֆուզու ալթընա սօգմագ օլտու. ղունատան, էկէր քէնտի թէէսսիր. լէրի ալթընատա պուլունան էր. մէնի Դաթօլիք եարը լաթին զըսմընը Անատօլուտա չօղալթըը. լար իսէ, սօնրա պիր ատ հիմատէյի մէզհէպլիյէ կիպի ուսթալըգ վէ ֆիմ. նէլիք չըգարարագ, տէվլէթէ պիր չօգ զարարլարը թօգունմասը միւ. թէմէլ տիր. սալթանաթը սէնիյեէ. նին մէզհէպ սէրպէսթիեէթինէ օլան ըիաեէթի, վէ պու եօլտա պէղ պուլրուլան հիմէմաթը հիւրրիեէթ. բէրվէրանէյի սուի իսթիմալ իթմէ.ք ատա վէ գաթիէն ճայիզ օլամատա. ճաղընատան, պէօյէ չարկալարը ալ. թընտա վէ էթէ.քլերի թահթընատա պաղը նիյեէթ վէ ֆէսատլար կիզ. լէմէ.քատ օլանլարըն եայրլմասընին մէնն պուլրուլմասը ճայիզ կէօրիւլէ սէզա տբը։ Նասըլ քի, կէչէնլէրատ Ատանատա պունլարըն գօլ ու գա. նատլարընընը հիւքիւմէթի մահէլ. լիյէ թարաֆընատան պիր տերէճէյէ թուպլարընը պիրինատ մամէճու. նիյեէ օգունմուշ, վէ հէր պիր էֆ. քեարը միւնէվվերէ սահիպլի օլան, վէ միլք ու միլլէթին ֆայիտէսինի թանրեան վալի, վէ միւթասարրըֆ, վէ գայիմագամընը պու եօլա ֆէ. տայի զայրէթ իտէճէկի աշիքեար պուլունմուշ տուր։

Ճիզվիթլէրատէն տէվլէթճէ պիր ֆայիտէ չըգամազ—տէլի՞լ—պուն լարատան շիմտիյէ գատար հիչ պիր տէվլէթէ ֆայիտէ չըգամընը օլատ. ղու ճիզվիթլէրատէն զարար տօղար —իսպա՞թ—պունլարընը թութատու. ղու եօլ. գաթօլիքլիկին նիմ ըէսմի զաղէթասը օլան Մօնտուն մէզքիւր բաբօրթօսունատա գուլրանըլանլիսա. նա, պունլարընը կիզլի կիզլի նիյեէթ. լերինին ուֆագ պիր նիմանէսի նա. զարըլյա պագբլապիր. պունլար «հեր չէյտէն եէվէլ մէհէթ տէրսլէրէ ընթ. ըս+ էտէօրլար» էհալինին ընթվէրէնէ չըգբչբեօրլար, վէ պու թէնվիրին նէթիճէսի տէ «էհալինին (չիբհէսիզ հիմատէ պուլմագ իչին) ըրնթ+էէ. սենրնթ տէթալրնթ+ արդուսուանդա պու. լանմասը, օլուեօր. պու արզու նէ. տէն իլէրի կէլիեօր. էհալի էկէր սահիհէն թէնվիր օլունուպ տա գա. թօլիքլիկի գապուլ իտիեօր իսէ, նի՞չին էրմէնի գաթօլիք քիլիսէսի դանատաթ իթմէեիպ տէ, ըրնթ քի. լիսէսինէ կիրմէ.ք իսթէեօր, էկէր բուհանի պիր նիյեէթէ մէպնի տիր տէնիլսէ պու էֆքեար ատա գա. պուլ օլունամազ, չիւնքի հաթթա Բաբա հազրէթլերի պիլէ, «Լաթին քիլիսէսի իլէ էրմէնի–գաթօլիք քի. լիսէսի պէյնինատ մէզհէպճէ պիր ֆարգ վար տբը. եանի պիրի ճէն. նէթէ կիթմէ.ք իչին տօտօղրու պիր եօլ, վէ տիկէրինին պիր աղ տօլա. չըգ պիր թարիգ տիր» տէեէմէզ. իմի պու հալատ սատէտիլա. նը էհալինին թաէպլէրինատ էլպէթ. տէ ճրամանի պիր սէպէպ վար տբը, պու ճրամանի սէպէ՞պ նէ տիր... էկէր տէվլէթ նէզտինատ հագգը օլան խուսուսլարատա մուհաֆազա օլունմագ օլսա, պէօյէ պիր մու. հաֆազա իչին էրմէնի գաթօլիք քի. լիսէսի տահա միւսաեիա տիր, չիւն. քի մէզքիւր քիլիսէնին թաշրալար. տա տէվլէթ թարաֆընատան բէսմէն թանբիմըշ մուրախասալարը վար տբը, լար «տաբրը» օլուպ, հիւքիւմաթը մահէլիյէ իլէ տէ թագրիբլէր վա. սթասըյա միւնասէպաթատա պու. լունմագատա օլատուգլարընատան, հէր հագգը մէթալիպի, նաղարը ա. տալէթիզսարը սալթանաթը Սէ. նիյեէեէ թագտիմ իտէպլիսի.քլերի հալատ, Լաթին քիլիսէսինին իսէ, նէ թագրիբլէր եաղմազա հագգը, վէ նէ տէ իտարէ մէճլիսլերինատ մուրախասը վար տբը։ Տէմէ.ք օ. լուեօր քի, պունուն ալթընատա կիզ. լի պիր նիյեէթ, զայրի մէշրու պիր հիմատէ իւմիտի պուլունուեօր. զայրը մէշրու պիր հիմատէյինին իսէ ասլա մուվաֆքգը բիզայի ալի օս. մանատաճաղը աշիքեար տբը։

Տիգգաթը ճէլպ էյլէեէճէ.ք սի. կէր պիր նօգթա տա, թաշրատա էրմէնի գաթօլիք ըէհապլյինատէն պաղբլարընը ճիզվիթլէրէ եարբամ իթմէլէրի, վէ, — էկէր պու բա. բօրթօսուն միւնտէրիճաթընա լինա. նըլմագ լազըմ կէլիր իսէ — հաթ. թա օնլարըն իտարէսի թահթընա կիրմէլէրի տիր. էրմէնի գաթօլիք բուհպանլարընը ճիզվիթլէրէ մուա. վէնէթ իթմէկէ հիչ պիր լիւզումէրի օլմատըգտան մատատ, պէօյէ պիր հարէ.քէթ, ճէօմատթը մէզքիւրե հուգուգունուն սագբթ օլմասընա տա սէպէպ վէրէճէկինատէն, պու նէվ պիր մուավէնէթատ պուլունմագ, ատէթա միլլէթին մէնաֆիինի պիր. մէմէ.ք տէմէ.ք տիր։

Պինատէն ալէյհ, պու թարզ հա. րէ.քէթի իխթիեար իտէնլէրէ, պու. նու գատտէն իթթիֆքլերի անատ, տէվլէթ վէ միլլէթ խաեինլերի, վէ պիլմէեէրէ.ք իսթէօրլար իսէ, զէ. վալը պիր սիւրիւնիւն ճահիլ բէհ. պէրլերի տէմէ.ք իգթիզա իտէր։

Մէսէլէնին պիզճէ էհէմմիյեէթ. լի օլան պիր նօգթասը տա, թաշ. բատա պուլունան բուհպանլարըմը. ղէն ըէֆլէ՞ ՈՍԻՊՈՍԱՆՈ ուեուեապ տա, ճիզվիթլէր թարաֆընատան քէն. տիլէրէ բաՖլէդ տէնիլէճէ.ք տէրե. ճէտէ պիլէ, իտարէԽիյէ միւ.քէլ. լէֆ օլատուգլարը էհալինին մուհա. ֆազասընա չալըշմամալարը տբը։ Ճիզվիթլէր, է.յի ֆէնա, պիր մէ. մուրիյեէթ տէրիւհատ իթմիշ օլուպ, ո մէմուրիյեէթի իյֆատեէ չալըշըեօր. լար։ Պիզիմ առաջնորդարըմըզ՝ Ինչին, համա օլսուն, ապէյի մատատալէթ. օնլարատան զիեատէ սէօզլերի մէս. մու. օլատուգու հալատ, էլլերի պիզիմ քիլիսէեէ ճէլպ իթմէ.քատ.յիլ, քէն. տի սիւրիւլէրինատէն պիր գուլու գաչըրմամազա զայրէթ իթմէեօր. լար։ Իչինէ թիլքիլէր կիրմիշ պիր սիւրիւնիւն չօպանը պիլա ֆիւթուր ուեուր իսէ, օ սիւրիւ նէ՞ օլուր... պունլար էօյլէ նօգթալար տբը քի

լինատան պիր ազ թէֆէ.քքիւր իտէր իսէ, պիզատ թէրադգընը պաշը. ճա վասրթալարընատան պիրի տէ քի. լիսէ օլաճաղը հալատ, չիմտի ա. լիմ բուհպանլարատան պահս իթմէ.ք (միւսթէսնախյեէթ նէվինատէն օլան պաղբլարը ասթիլ օլմատըղը հալ. տէ) Ձայն բառբառայ յ'անապատ օլահագ տբը։

Հէլէ քի, տէվլէթի էպէտմիւտ. տէթի Օսմանիյէ տուրատուգճա, օ. նուն թահթը հիմատեէեի ատատլէ. թինատէ, միլլէթիմիզին հիչ պիր կէ. նա միւթէզարրուր օլմասընա միւ. սատատ իտիմէեէճէկինատէն, պու ճիզվիթլէրին Անատօլուտան, պիր ան էվվէլ թարաբընա հիմմէթ պույ. լուլաճաղընա իւմիտի գավիմիզ վար տբը։ Տ. Ֆ.

Արժ. Սալահօրեան Տ. Թադէոս հայը թարաֆընատան գալէմէ ալբ. նըպ, Ամեն. սրբազան Պատրիարք հայը հազրէթլերինէ թադտիմ ղբ. լընմըշ, վէ միւշարիէյհ թարաֆընատան տախի պէրայի թէտգբգ, Կրօ. նական Ատեանա հէվալէ օլունմուշ օլուպ, պու տէֆա թէտգբգը, մէզ. քիւր ատեան թարաֆընատան պա թահրիրաթը ըէսմիյէ Դեր. Լուսին. եան Խորէն սրբազանա իհայէ օլուն. մուշ պուլունան, 300 ատհիֆէէն միւրէ.քքէպ, շայեանը միւթալէա պիր էսերին, իսմինի վէ միւնաէ. ըիճաթընը, չիմտիլի.ք պիր մաալիւ. մաթ օլմագ իւզրէ, պէր վէճհի զայր պէեան իյլէմէկի էհէմմիեէթաէն ատա իտէրիզ։

Մէզքիւր էսերին, թէտգբգը գարիպէն իսիմամ պուլուպ, վէ ազ կիւնատէն տախի թագ իտիլերէ.ք, մէզգբյի ինթիշարէ չըգարըլաճաղը իւմմա վէ արզու օլունուր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

ԿԱՄ

ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Արաբ

Թարգմ. Հոհաննայ Սալիհօրեանց

Բաժանեալ յերկուս մասունս և հատուածս չորս

Առաջին մասին Ա. հատուածին պատմական փաստերով կ'հերքէ Գ. Շիշմանեանի վարդապետութիւնը թէ «մարդիկ կարող են միայն և մի

---

(208)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

պէր վէրիրիմ... — Ամէլի Իթալ. եատան հէնուզ պու սապահ ավ. ոէթ իյլէմիշ իսէ տէ, կէլիպ տէս. թինիպլի պուս իթմէ.քլիք լիգպալինէ նայիլ օլմագլըզը եարընա թէէխիւբ իթմէ.ք իսթէմէտիկինատէն, հէման տօղրուճա պուրատա կէմիշտիր... գաբէն վալիտէսի իլէ զէվճի տախի պիրլիքատ տիր լէր...

Մէրգումպունու սէօյլէմէ.քատ լ. բէն, պիր տէհէմշիրէսի Ամէլի, եանի գօնթէս տբ Լանդէյ իլէ գաբէն վա. լիտէսի սապբգ–Պլանշ էրվիէս վէ գօճասը գօնթ Կոնթրան տբ Լանդէյ օտատան իչէրի կիրարլէր։

Ամէլի հէման գօշուպ բէտէրինին եանընա կիթտի, վէ սախթէ պիր մուհապպէթ վէ պիր հէյճան իպ. ռազիյլէ մէրգումա տարբլբպ գու. ճագլաեարագ անընընատան պուս իյ. լէտի։

—Ա՛հ, բէտէրիմ... զէվալը բէտէրիմ... տէտի, —նէ՞ գատար շայեանը թէէսսիֆ տիւր.քի, պիրտէն պիրե պէօյլէ պիր զալըմ իլ. լէթէ մուպթէլա օլմուշսունուզ տուր...—հէյ վա՛հ, աման եար էպպիմ... պէն սիզի թէր.ք իթտիկիմ վա. գբթատա, քէմալի սբհհէթ իւզրէ պուլունմագատա իտինիզ, վէ կէլիպ տէ պէօյլէ պիր էյէմպախշ հալատէ պուլաճաղըմը իսէ ասլա խոթբբմ. տան պիլէ կէչիրմիշ տէյիլ իտիմ։

Մէրգումէ կէնճ գատըն, կիւեա սահիհէն կէօզլերի եաշարմըշ տբը կիպի, էլինատէ պուլունան, վէ իւզ. բինատէ գօնթուգ արմասը իշլէնմիշ օլան Ալանսօն իչի իյնէ իլէ թեր. թիպ օլունմուշ զայէթլէ կիրան պա. հա պիր մէնտիլ իլէ կէօզլերինի սիլ. մէկէ պաշլատը։

Վէ մէրգումէնին գաբէն վալի. տէսի իլէ գօճասը տախի, կիւեա Բօզ Պօնշանը հիչ թանըմազլար կի. պի պիր թավր ու հալ իւզրէ պու. լունուպ վէ արգալարընը մէրգու. մէեէ տօղրու չէվիրէրէ.ք, կիսկիպ Մարսիալը սէլամլատըլար։

Պու հէնկեամատէ Մարսիալ քէս. կին պիր պագբշ իլէ, Ժօրժ իլէ վէ Լէօբօլ իլէ գօնուշմագատա օլան քէ. բիմէսի Ամէլինին եիւզիսնէ պագ. մաեա պաշլատը։

—Նիհայէթ,— տէտի Մարսիա. լը տամատը գօնթ տբ Լանդէյ, Ժօր. ժա սիւալ իտէրէ.ք, — հէ.քիմլէր նէ՞ տիմէ.քատ, վէ նէեէ՞ գարար վիրմէ.քատ տիր լէր։

—Էլլէրինատէն պիր շէյ կէլմէտի. կինի պէեան իյլէմէ.քատ տիր էր... —տէյի ճէվապ վիրտի Ժօրժ,— հէ.քիմլէր ադբպէթ.քեար, սօնուն. տա պիր թէհլի.քէ պուլունմաթբը. նը սէօյլէտի.քլերիյլէ պէրապէր, թա. պիսթէն եարամբը.յը, եավաշ եա. վաշ քէսպի իթագաթ իտէպլէճէ. կինի տէ պիլիրմէ.քատ տիրլէր...։

Օլ լահզատա գատար պիր թա. րաֆտա տուրուպ տա սիւ.քիւթ իթ. մէ.քատ պուլունան Լիօնէլ Վարթը. քէլամմ ադազ պիրլէ։

—Զանն իտէրիմ քի, – հէ.քիմ. լէր եա եանըրմագատա, վէ եախօտ իչի միւպալաղալը կէօսթէրմէ.քատ տիրլէր... – էկէր պէն տէ եա. նըրմագատա տէյիլ իսէմ, Մ. Մարսիալ ադ կիւնատէն քէսպի իթագաթ իտէրէ.ք, բէ.ք ալէտ գօնուշապլէճէ.ք տիր, վէ քեաֆֆէ.յի ադալարը տա թութմատա պաշլատատագ. լար տբը...։

Հէր քէս պու լոգբրաը իւզրինէ, մէրգումա պագմատա պաշլա. տբլար։

—Աֆվ իտէրսինիզ, ադիզիմ Լիօ. նէլ, քէմալի թէլաշ վէ պիր հէյճան իւզրէ կէլտիկիմատէն, զաթբնըզը կէօրէմէմիշ իտիմ... – տէյի պա. ղբրաը Ժօրժ կիտիպ մէրգումատն էլինի թութարագ, – միւսատա. նիզլէ, հէմշիրէմ մատամ գօնթէս Ամէլի իլէ գաբէն վալիտէսի մա. տամ գօնթէս Պլանշ տբ Լանդէյի, վէ էնիշտէմի զաթբընբզա թագտիմ իտէրիմ...։

—Մատամլար, էֆէնտի Լիօնէլ, Վարթը քէնտիլերի օլուպ, վէ կէ. ըէ.ք բէտէրիմին վէ կէրէ.ք պէնիմ տօսթումմ տուրլար... – ադիզիմ Լիօնէլ, էնիշտէմ Մ. Գօնթ Կոնթ. ըան տբ Լանդէյ քէնտիլերի տիր. լէր...։

Լիօնէլ քէմալի թագտիմ իւզրէ պաշընը էյտի,

—Մատամլար, տէտի մէրգում,– սիզլէր իլէ կէօրիշմէ.քլիք շէրէֆ ու իգպալինէ նայիլյեէթի չօգատան պէրու արզու էյլէմէ.քատ իտիմ, թէչէ.քիւր իտէրիմ քի իչթէ պու կիւն պիթթէսատիֆ, տօսթումմ Մ. Ժօրժուն վաբթասբյա շու շէ. ըէֆէ նայիլ օլմագատաեբմ...։

—Ժօրժուն տօսթու օլան պիզիմ տախի տօսթումուզ սաեբլբը...– տէտի Կոնթրան տբ Լանդէյ էլինի Լիօնէլէ ուզաթարագ։

—Վէ ումարբմ.քի մենսիէօ Վար. թը, խանէմիզին, սիզին իչին հէր վագբթ աչբդ օլաճաղընը ունութ. մաեաճադաբնբզբը...– տէտէ Ա. մէլի հարէրէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ։

—Ասլա, մատամ...– տէյի ճէ. վապ վիրտի Լիօնէլ թէ.քրարէն մէր. գումեեէ պաշ էյլիպ թաագիմ ի. տէրէ.ք։

Մէրգումէ գօնթէս Ամէլի հէնուզ եիկիրմի չաղլարընատա իտի։

Տիլպէրլի.քատ, լէթաֆէթատ, վէ շիյվէ վէ ճաղլիպատ, կէրչի մէր. գումէ նատիր իւլ էմմալ դատաբ. լարատան պիրի իտի իսէ տէ, մէգ. քիւր կիւզէլի.քլերիյլէ պէրապէր, պատիի թէհայեիւր օլաճագ պիր հալի տախի պուլունմագատա իտի։

Մէրգումէ ուզուն պէյլու վէ ին. ճէ վիճուտլու օլտուղունատան, Ժան Կուժօնուն չէ.քիճ վէ գալէմինատէն չըգմըշ օլան մէրմէր հուրի գբզլարը. նա, վէ եախօտ Գուսթունուն գալէմի չէ.քիճի էսէրի պուլունան իլահէլէ. ըէ պէնդէմէ.քատ իտի, չէօյլէ քի, պէյզէ սուրէթլի, վէ սօլկունճա ֆա. գաթ բէնքլի լէհհէլի իտի, վէ տա. տագլարը մէրճանա պէնդէմէ.քատ, վէ տիշլերի գար կիպի բարլամագատա օլտուղու կիպի, սաչլարը տախի գբրմբզը թուճ բէնկինատ բարլա. մագատա՞ իտի, վէ մէրգումէնին կէօզ պէպէ.քլերի իսէ գօեու եէշիլ բէն. կինատ օլտուղունատան, վէ գաշլա. բատա սիեահ պուլունատուղունատան, աճայիպ պիր հալ քէսպ իթմէ.քատ իտի։

Մէրգումէնին լէհճէճէ տէր.քեար օլան պու զարիպ հալի, օլ վագբթ. լարատա մատա օլմագատա, վէ եախօտ մատա օլմագլըզա պաշլամագատա օ. լան պիր ինկիլիզ պօեասընընը վիր. մէ.քատ օլտուղու, վէ շարգատա իս. թիմալ օլունակէլմէ.քատ օլան սիւբ. մէնին հուսուլէ կէթիրմէ.քատ պու. լունտուղուն թէէսսիրի վիրմէ.քատ օլտուղունատան, պագբշընա թէսա. տիւֆ իտէն իւզէրինատ պիր ալթ իւսթիւնը հասբլ օլմագատա իտի։

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումէ սայիր պօեա տէյիլ, հաթթա բուտ. բա պիլէ իսթիմալ իթմէ.քատ օլմա. սբզընատան, եիւզէրի տէրիսի քէն. տի թազէլիկինի զայպ իթմէմիշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, կէրէ.ք թաապի օլան հալինատէն, վէ կէրէ.ք մէզքիւր պագբշընատան, ա. տէթա պիր աշգ պաղ գարբնըն հալ. ութարզընատա կէօրունմէ.քատ իտի։

Ամէլի պաղբ քէրրէ բէ.ք հիճապը

միայն սուրբ գիրք կարդալով փըրկուիլ» հաստատելով թէ Պօղոս առաքելոյն այն խօսքն գրած ատեն դեռ Նոր Կտակարանն գոյութիւն չունէր։

Բ. հատուածին կ'հաստատէ մանուկներու մկրտութեան 'ի Քրիստոսէ և յԱռաքելոց սահմանեալ ըլլալն, և առանց մկրտութեան յսկզբնական մեղաց ազատելու անկարելիութիւնը՝ որով և սկզբնական մեղաց գոյութիւնը։ Բ. մասին Ա. Հատուածին՝ Հայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ «ձեռնադրութեան» խորհուրդն մատակարարած ատեն նախնի որբական հարց շաւղին հետեւիլ պահանջելոյն արգիլած չըլլար Քրիստոսի հետեւելէ. այլ բուն այն երկնաւոր Վարդապետին հետոցը հետեւող ըլլալն կապացուցանէ նոյնպէս խիստ վայելուչ փաստերով։ Վերջին Բ. հատուածին, անզեղջ մեղաւորաց համար աղօթելն թէ հին և թէ նոր կտակարանօք կապացուցանէ թէ՝ Աստուած լսելով աղօթից ձայներու քարէ սրտերն կակղեցուցած է, և բազմաթիւ օրինակներ յառաջ բերելով մեղաւորաց համար աղօթք ընելն իբր մի սուրբ պարտաւորութիւն լինին կը հաստատէ, որով և կ'հերքէ Շիշմանեանի այն խօսքն թէ «Աստուած չլսէր, և թէ «սուրբ գրոց մէջ այնպիսի պատուէր կամ օրինակ մը չկայ անզեղջ մեղաւորաց համար աղօթելու» Հայն։

ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ

Բէօ ՄԷԺ էոլշ Թէ- 136

1882 Ապրէլ 17 Շաբաթ էէլբէ ԺամՀ 2½ն

Ընդ բարձր հովանաւորութեամբ Ամերիկայի Մինիս. Նշնոց. դեսպան

ՎՍԵՄ. ՋՕՐԱՊԵՏ ԼՈՒԻՍ ՈՒԱԼԼԷՍԻ

և աջակցութեամբ

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԱԶԳԱՑՆՈՑ

ԱՐՏԱՔՈՑ ԿԱՐԳԻ ՇՔԵՂ ԵՐԵԿՈՑԹ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՄԱՄՈՒԼ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԼՐԳՐՑ.

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԼԻԻՍԻ ՏԻՏԻԷ

Սրատաչարժ թատերգութիւն յերիս արարս

ԳԱՒԱԹ ՄԸ ԹԷՑ

Խիստ ծիծաղաշարժ զաւեշտ իմի արար Հայերէն լեզուաւ

Իտալացի Նուագածուաց խումբը ի պատիւ Վսեմ. Դեսպանին Ամերիկեան նուագ մը պիտի հարկանէ

ԳԻՆԵՐ

Օթեակք Ա. յարկ սոկի Օսմ. 1½։
» Բ. » » » 2
» Գ. » » » 1

Թիկնաթոռ 30 ղրուշ. — Թուաւոր նստարան 20. — Կալերի 20. — Անթիւ նստարան և մուտք օթեկաց 10 ղրուշ

«ՔԷՍԱՏԼԸԳ ՎԱՐ, ՔԻԹԱՊ ՎԷ ՂԱԶԷԹԱ ԻԶԻՒՆ ՄԷՍԱՐԻՖ ԷՏԷՃԷՐ ՎԱԳԸԹ ՏԷՑԻԼ»

Մէմուրիէթիմ իճապը իւէ չէնա սէնէտէն պէրու պիր չօղ շէհր վէ գալիյէլէր կէզմէյէ վէ հէր սընքիֆ քիմնէլերլէ կէօրիւշմէյէ ֆուրսաթիմ օլմուշ տուր։ Քիմիէր իւէ գօնուշսամ, քէսատլըգտան վէ տարլըգտան պահոլէ հալլերինտէն շինքեայէթ իտէյօրլար, վէ քիթապ վէ զաղէթա իչիւն մէսարիֆ իտէճէք վաղըթ օլմատըգընը սէօյլէյօրլար։ Ֆիլհակիգա մէմլէքէթիմիզէ գահթ վէ մուհարէպէ ափէթլէրի, պարմէ վէ պագըր վէ մէթալիք ոգչէլէրին իթիպարտան տիւշմէլէրի վէ թէտավիւլտն գալտրըրմատարը պիրիպիր իւզէրինէ կէլէրէք, էհալինին հէր սընքիքընը միւթէզարբուր գըրմըշլար, վէ չօգլարընը սէֆալէթտէ պրագմըշլար տըր։ Պունունլա պէրապէր քիթապ վէ զաղէթա կիպի ֆայտէլի շէյլէր իչիւն օլան մէսարիֆի թէնդիլ վէ թէնդիհ իթմէզտէն էվվէլ, թէնդիհ օլունաճագ պիր չօղ ֆայտէսիզ մասրաֆլարընմըզ տահա վար տըր։ Էսէֆ օլունաճագ պիր շէյ վար իսէ, օտախի տարլըգ սէպէպլէյէ ֆայտէլի մէսարիֆլէրտէ իտարէ արանըլըր իլքէն, ֆայտէսիզ մէսարիֆլէրին արթըրըմասը տըր։ Ֆայտէսիզ մէսարիֆլէր ֆաղլա էպնիյէ ինշաքնատա, մէլպուսաթ վէ մէքիւլթատա տախի պուլունուր իսէ տէ, պունլար վաղթ ու սէրվէթէ սեֆտ օլտուղունտան մէրամըմ պունէվ մէսարիֆտէն պահս էթմէք սէյլէ տիր։ Մէրամըմ պաղը մաղիրը ատէթլէր սէպէպլէյէ էտիլէն պիհուտէ մասրաֆլար իւզէրինէ տօթլարըմըզէն նազարը տիզդաթընը ճէլպ էթմէքլէ, չիմտի նէ շէյլէր իչիւն մէսարիֆ էթմէյէճէք վաղթ օլտուղունուն հիւքմինի օնլարըն ըէյնէ պրագմադ տըր։

Ֆայտէսիզ եէրէ մասրաֆլար էտիլայինի կէօրմէք իչիւն շէհրտէն շէհրէ, քէօյտէն քէօյէ վէ հաթթա էվվէլն էվվէ կիթմէյէ հաճէթ եօգ տուր։ Պէօյէ մասրաֆլար սայքի հէր եէրտէ վէ հէր էվտէ պուլունուր։ Թիթիւն, թէնպէքի վէ միւսքիրաթ իսթիմալ իթմէյէն, վէ եախօտ կիրակի վէ եօրթու կիւնէրի, պազէն իշ կիւնէրի տախի օյուն օյնամադ իչիւն գազինօլարա վէ գահվէլէրէ վէ իչքի իչմէք իչիւն մէյխանէլէրէ կիթմէյէն ատէմ պուլմադ կիւճ տիր։ Էօյլէ քիմսէլէրէ բասթ կէլմիշիմ քի էվրատը իչիւն տէրս քիթապը ամադա վաղըթլարը միւսահատ օլմատըգը պէհանէսիյէ չօճուգլարընը մէքթէպէ կէօնտէրմէզլէր իքէն, քէնտիլէր գահվէլէրտէն վէ գազինօլարատան չէգմայէրպ վաղրթլարընը օյուն օյնամադլա վէ թիթիւն վէ միւսքիրաթ իչմէքլէ կէչիրիյօրլար։ Վէ ախշամ սէրբէսի օլարադ խանէլէրի նէ կէլիյօրլար։ Պու հալտէ օլանլարըն սայըսը սճընճադ տէրէճէտէ չօգ տուր։ Պաղէատէ զիքր էթմէյիմ մուզիքը ատէթլէրին հէփիսնէ պիրտէն միւպէթլա օլանլարատան սարֆը նազարլա, օլ ատէթլէրինին եալընըզ պիրինէ, հէմ տէ էն խաֆիֆի զանն օլունան թիթիւն իչմէքլիք ատէթինէ միւպէթլա օլան պիր թէք ատէմին էթմէյի ֆայտա մէսարիֆի հիսապա ալալըմ։ Էօյլէ պիր քիմսէ կիւնտէ եալընըզ երիմի փարա թէլէֆ էթսէ, սէնէտէ իքի լիրայա եաղըն պիր մէպլաղ ֆայտէսիզ եէրէ սարֆ էթմիշ օլուր։ Հէր ատէմ քիթապ վէ զաղէթա իչիւն սէնէտէ իքի լիրա տէյիլ, պիր լիրա, հաթթա եարըմ լիրա վէրսէ իսի, մէմլէքէթիմիզ չիմտի պու հալտէ՞ մի օլուր իսի։

Զիքր օլունան ատէթլէր սէպէպլիտէն տօլայըտան իլէրի կէլէն զարարլարը պէրթարաֆ իտէրէք, օլ ուղուրատ սարֆ օլունան ապչէլէրին ֆայտէլի շէյլէրէ սարֆ օլունմասընատան մէմլէքէթիմիզէ նէ պէօյիւք մուհասէնաթ հուտուլ կէլէճէյինի տիւշունէլիմ։ Քիթապ վէ զաղէթա իչիւն բարա սարֆ իտէճէք վաղթ ատէյիլ իսէ, եա նէ՞ շէյ իչիւն բարա սարֆ իտէճէք վաղթ տըր։ Սէնատթլար միւսքիրաթ իսթիմալի իլէ՞ մի, եօխսա քիթապ վէ զաղէթա միւթալէասը՞ իլէ մի իլէրի կիտէր։ Վարօրլար վէ տէմիր եօլու արապարտը թիթիւն իչմէքլէ՞ մի եօխսա պուխարդն գուվէթինի իլմ իլէ քէշֆ, վէ ֆայտէլի սուրէթտէ իսթիմալ իթմէնին եօրունու պուլմադլա՞ մը իհտաս օլունմուշլար տըր։ Պիր քերրէ քիթապ վէ զաղէթա միւթալէասը իչին բարա էտիրկէմէէն մէմլէքէթլէր էհալիսինին հալինէ, պիր տէ պիզիմ հալիմիզէ պագալըմ։ Արամըզտանէ՝ պէօյիւք ֆարգ վար տըր։ Թիթիւն մէ միւսքիրաթ իսթիմալը ճանա, սրհհաթա մէ նամուս ու իթիպարա զարարլը իքէն, օլ քէօթիւ ատէթլէրի մէրք իթմէեէ չալըշմաեը պտա քէսատլըգ վար տէեէրէք ճանա, ադլա, վիճուտէ մէ հէր շէյէ ֆայտէլի օլան քիթապ վէ զաղէթա միւթալէասընտան կէրի տուրմադ նէ՞ գատար աճընաճադ շէյ տիր։ Քեա՞շքի հէր քէս պու խուսուսու տուրու պիր զիհն իլէ տիւշունսէ, մէ շու միւպարէք քէլամը տահմա խաթրըտա թուսա, «Նէ՞ չիւն էքմէք օլմաեանա ադչէնիզի, մէ տօեուրմաեան շէյ էմէյինիզի սարֆ իտէրսինիզ, տիզդաթլէ պէնի տինլէյինիզ քի էյի օլանը եէյէսինիզ, մէ ճանընըզ սէմիզտէն լէզզէթ ալա» (Եսայ. Մե. 2)։

Հոճէ Հոճէ Սալլա

Սինոպ, մարտ 29, 1882

(Ա-եոաբէր)

ՆԷՎԻՅ

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԶԷՀԻՐ

Բարիստէ պիր չօգ օթէլլէրտէ խըամէթ քեարլըգ իթմիշ օլուղու հալտէ, ախիրէն Լիօնտա պիր օթէլէ կիրմիշ օլան Ֆրանսուազ է... իսմինտէ գատընը պիրի պու քէրբէ թահմը թէվզըֆա ալընմըշտը։

Մէրգու

.. 17 .. 3000, Էվգաֆ կէտիքեաթը վագֆընտան Էյուպ էնսարի գուրպինտէ Դասըմ չավուշ մահէլլէսինտէ, Պալըգճը պագալը ճատտէսինտէ, տէրունինտէ պիր պաղչէվան օտասը վէ պիր գուեու, սէնէվի եէտի եիւզ ղշ քիրալը, Թէրպիէն վէ Թահմինէն իւշ պին զիրա պիր գըթա պօսթանը բուպ հիսսէսի։

.. 14 .. 3750, Հարէմէյն կէտիքեաթընտան Պահճէ գաբուսու գուրպինտէ Զէլէպի օղլու Ալէտտին մահէլլէսինտէ, Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ Թէրպիէն գըրգ զիրա արսատա մէպնի քեարկիր պիր պաղ քեթէկնճի մաղազասընը սեքիզ հիսսէտէն պիր հիսսէսի, շէհրի եիւզ ղշ քիրալը։

.. 11 վէ 135 .. 1000 հարէմէյն կէտիկի վէ Էօքիւզ Մէհմէտ բաշա վագֆընտան Զինճիրլի գուեու գուրպինտէ ամիդ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ լէօքիւնճիլէր ճատտէսինտէ Թէրպիէն վէ Թահմինէն տօգան զիրա արսատա մէպնի, ֆէվգինտէ պիր օտա վէ շէհրի ալթմըշ ղշ քիրալը ախշապ պիր պաղ Թուրշուճու մաղազասընդն եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարի իլէ եիկիրմի սէհիմի։

.. 47 .. 1000, Հարէմէյն կէտիքեաթը վագֆընտան չարշույի քէպիրտէ Պաթ բազարը ճատտէսինտէ Թէրպիէն օն զիրա արսատա մէպնի շէհրի օթուզ ղշ քիրալը պիր պաղ օթուրագը տիւքքեանընդն, էլեէվմ քեարկիր չատրէճի տիւքքեանընդն նըսֆ հիսսէսի։

.. 16 .. 1500, Զինիլի Վալիտէ Սուլթան վագֆընտան Զագմագճըլարտա Տայեէ խաթուն մահէլլէսինտէ, Վալիտէ խանը տէրունինտէ, պիրինճի գաբու Թախթանիսինտէ Թէրպիէն զըրգ զիրա արսատա մէպնի, շէհրի եիւզ ղշ քիրալը քեարկիր